

Katalikų žiniasklaidas, kad jis...
Vyakapas Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių
Rymo Katalikų Švento
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.
DARBININKAS
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR
SUBATOMIS.
Metams \$4.50
Užrubeky metams \$5.50
DARBININKAS,
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII. No. 20.

SUBATA, VASARIO 17 D., 1923.

Kaina 4 centai.

Vilniaus klausimas paklibintas

SUSITARIMAS DEL VILNIAUS.
London, vas. 14. — The Christian Science Monitor'o korespondentas sužinojo iš pasitikėtinių šaltinių, kad svarstoma sutartis, sulaukianti Lietuvos gaus Klaipėdą su išlyga, kad paliks Lenkijai Vilnių. Yra suprantama, kad lietuviai su dideliu noru supranta, kad lenkai teisėtai ar neteisėtai pasilikus Vilniaus valdovai, ir kad todėl išmintingiausia sutikti su tuo pasiūlymu, kurį Ambasadorių Taryba pa-

1918 — 1923 Vasario 16

Lietuva, susilaukusi penkių metų jėgų — medinių sukurtuvų — ir pažvelgus atgal, turi kuo pasidžiaugti. Pirmai, Lietuva minėdama nepriklausomybę su kaktuvės, turėjo tris svarbius, išorinius klausimus: gauti didžiųjų tautų de jure, atgauti Klaipėdą, atgauti Vilnių. Šiomet nepriklausomybės paskelbimo minime sukaktuvės, gavę de jure ir veik atgavę Klaipėdą. Viduje ir-gi turime kuo pasidžiaugti. Pirmai po karinių partinių rietimų St. Seime vis-gi atidaryta Lietuvos Respublikos universitetas vas 16. Šiomet matome tą įstaigą gražiai veikiančią. Šiomet artinantis nepriklausomybės sukaktuvę šventei ir-gi ejo seime karinės partinės rietenos. Ačiū Dievui prieš tą šventę jos baigėsi. Pažvelgę į pasekmingą praeitį, kupiną vilties galime tęsti darbą ir laukti skaisčios ateities.

BAISI AUDRĄ.

New York. — Ant Atlantiko siaučia baisi audra. Nuo keturių laivų gauta žinios, kad skęsta. Šaukiasi pagalbos. Paskubėta jiems į pagalbą. Du Amerikos karo laivai laike manevrų ties Panamos susikūle. Vienas skęsta. E. Talinas. Estų laikraščio "Kaja" pranešimu, Suomij atstovas Estijai p. Reijonen atsistatydina. Jo vieton skiriamas buvęs Suomij užsienio reikalų ministeris Dr. Holsti. Lietuvai ir Latvijai jis taip pat pilnateisis atstovas. E. Karaliaučius. "Konigsberg Allgemeine Zeitung" deda tuo tarpu dar nepatvirtintas žinias, kad ties. Suvalkais koncentruojama lenkų kariuomenės divizijos. Visam tam paslėpti, Lenkai uždrandę Suvalkuose savaitinį turgų. E. Londonas. "Times" žinios iš Maskvos, Volgos ir Ukrainos apskrity nuo 1922 m. rugsėjo 1 iki lapkričio 15 d. 180,000 žmonių mirė badu. Tuo tarpu Sovietų spauda skelbia, kad iš Ukrainos buvo išvežta 32,000 tonų grūdų, o iš Volgos apskrities 16 tonų. Londonas. Italų vyriausybė pranešė Anglij ir Prancūzij vyriausybėms, kad jėnai matanti rimto pavojaus Rūro krašto padėtyje. Italija, norėdama tarpininkauti, siūlo daugiau tokių griėžtų, neapgalvotų, tuo reikalu žingsnių nedaryti. E. Ryga. Latvių pagaminti iš bronzos pinigai, kurie pasirodysią apyvartoj pradžioj vasario mėn. turės svorį: 5 milijonai pinigų po 1 santimį (1,6 gr.) — 488 pūdų 16 svarų; 10 milijonų po 2 santimį (2 gr.) — 1,221 pūdų ir 15 milijonų po 5 santimį (5 gr.) — 2,747 pūdai 10 svarų; viso — 4,456 p. 26 sv.; pagaminti iš nikelio: 15 milijonų po 10 sant. (a 3 gr.) — 2,747 p. 10 svarų; ir 9 milijonai po 50 santimų (a 6,5 gramų) — 3,571 pūdų 17 svarų; viso 9,981 pūd. 27 sv. Tuo būdu visi metalo pinigai sversią 14,438 pūd. 13 sv. Kiekvienam Latvijs piliečiui išleista 36 metalo pinigai 5 latų sumai, 1/4 svaro.

TELEGRAMA I AMERIKOS PREZIDENTA HARDINGA.

Maž Lietuvos Gelbėjimo Komiteto skyrių Seimas telegrafuoja Amerikos prezidentui Hardingui: "Šiute, sausio 19, 1923 m. Mes, Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto Seimas, susivaziavę visos Mažosios Lietuvos gyventojų atstovai iš visų lūmų ir iš viso Klaipėdos Krašto vienbalsiai nutarėm ir prašome Suvienytų Amerikos Valstybių pritarti mūsų išsivadavimui iš Santarvės okupacijos valdžios, kad ji paliktų mums patiems nusispręsti ir susidaryti savo valdžią mūsų tėvynei taip, kaip mums tinkamiausiai, ir patarti Santarvės valdžiai nemėginti išvesti mūsų teises, nenatūraliai mūsų namų tvarkymos, nebūlioti išnaudo mūsų kraują, kurį mes atidavėm tikrai delfo, kad mes pasiryžome gyventi po globa mūsų nepriklausomos tėvynės Lietuvos. Martinas Jankus, Prezidentas. ("Pr. Liet. Balsas")

ŽINIOS IS LIETUVOS.

E. Klaipėda. "Volk" telegramų agentūros pranešimu Klaipėdos miesto sukilėlių komendantas išleido pranešimą, kad kiekvienam darbininkui, neišskyrus bėdarbių, suteikiami 5 litai pašelpos. Bedarbiams darbo birža suteikia darbo. Sausio 19 d. du lietuviai pareikalavę, kad vyriausias burmistras iškeltų liet. taut. geltoną-žalią-raudoną vėliavą. Burmistras atsakė, pareikšdamas, kad Ambasadorių konferencija paskyrusi Klaipėdos miestui geltoną-raudoną vėliavą, kuri negalinti būti be jos instrukcijų pakeista. E. Klaipėda. Suimti senosios direktorijos nariai Mateis, Rezgys ir Dupkat sausio 19 d. vėl paleisti. Mateis ir Rezgys davę pasižadėjimą daugiau nebeiti direktorijos narių pareigų. E. Kaunas. Buvęs Respublikos Prezidentas A. Smetona paskirtas nepaprastu pasiuntiniu Klaipėdoj. Visą laiką, kol A. Smetona eis savo pareigas, atstovaus Žilius bus jo patarėju, P. Smetona išvažiuo sausio 20 d. E. Kaunas. Centralinio Statistikos biuro žiniomis, Lietuvos valstybė, be Vilniaus ir Klaipėdos, turi darba plotą 52,810 kv. kilometrų, 2,404 tūkstančius gyventojų ir padalinta į 20 administracinių vienetų (apskričių).

DARBININKŲ REIKALAI.

SUMAZINO DARBININKŲ SKAICIŲ.

Washington. — Karo Departamento ofisuose dirba dabar 4,608 darbininkai. Karo metu ten dirbo 47,406. Prieš karą dirbo 2,911.

DAUG BULVIŲ UŽ NIEKĄ.

Washington. — Apie 50,000,000 bušelių bulvių, arba 11% viso bulvių užderėjimo perėitą vasarą nuėjo niekais. Taip skelbia agrikultūros departamento. Daugelis fermerių bulvių nekėsė delto, kad jų kasimas nebūtų apsimokėjęs. Rudenį už bulvės temokėta 20c. už bušelį, o kaikur ir mažiau. Toliau nuo miestų gyvenantieji fermeriai po mažiau tegaudavo.

JAPONAI I BRAZILIJĄ.

New York. — Japonijos valdžia sutarė su Brazilija, kad pastaroji įsileis 500,000 japonų.

PRIEŠINASI.

Indianapolis, Ind. — Pramonininkai ir biznieriiai išreiškė pasipriešinimą aštuonių valandų sumanytam įstatymui.

DAUGIAUSIA SNIEGO.

Springfield, Mass. — Oro stotis skelbia, kad tame mieste prisnigo šiemet daugiau, negu bile kurį kitą metų per pastaruosius 100 metų.

E. Danskas. Sausio 19 d. Lenkų Vyriausybė pasiuntė Ambasadoriams notą, kurioj pažymima, kad Lenkų dalyvavimas Klaipėdos interencijoj būtų netikslingas.

Francuzai už vagystę

FRANCUZAI RUBAUNINKAI.

Berlin. — Kadangi užimtoje Vokietijoje vokiečiai biznieriiai nutarė nieko neparduoti okupantams francūzams, tai francūzų perdėtini pasiskelbė pavelijas savo kareiviams rubavoti vokiečius.

KIEK GAVO.

Washington. — Francijos ambasada paskelbė, kad Francija iki sausio 1 d. 1923 iš Vokietijos prekėmis ir grynais gavo \$444,935,250. Iš viso alijantams Vokietija išmokėjus \$1,460,993,500.

JAVŲ DERLIUS ESTUOSE.

E. Talinas. Sulig Estų statistikos biuro žiniomis, 1922 m. Estijos javų derlius tokis: žieminių rugių 8,868,677 pūdų, žieminių kviečių 544,565 pūdų, miežių 8,525,017 pūdų, įvairių rūšių javų 4,517,300 pūdų, avižų 9,584,525 pūdų.

E. Ryga. Latvių spaudos žinios, nuo 9 kilometrų nuo Rygos įsteigta ir sveikatos departamento laikoma ūkis, kuriame įvesta įvairių gydomųjų augalų auginimas. Artimiausiu laiku jie pakėsia įvežamus dabar iš užsienio vaistus.

E. Vilnius. Vilniaus pašto ir telegrafo direktijos žinios, jos žinioje esančios 199 pašto įstaigos. 1922 metais pašto įstaigų skaičius padidėjo 72, iš jų 29 okupuotoj Lietuvoj.

E. Varšuva. "Gazeta Warszawska" žiniomis, tautinė laudies sąjunga įteikė Lenkų seimui projektą įvesti aukštesiose mokyklose "numerus clausus."

KARO NEBŪSIA.

Moskva. — Rusijos užsienio reikalų ministeris pareiškė, kad artimoje ateityje karo nebūsių. Rusija norinti sutvarkyti savo ekonominę padėtį ir nemananti kariauti. Jis sako, kad Francija ir Vokietija pasitaisy, pasiprovos ir susitarkys.

MARKĖS KAINA.

Berlin. — Vokietijoje už 20 auksinių markių duodama 100,000 popierinių markių.

E. Ryga. Latvių pagaminti iš bronzos pinigai, kurie pasirodysią apyvartoj pradžioj vasario mėn. turės svorį: 5 milijonai pinigų po 1 santimį (1,6 gr.) — 488 pūdų 16 svarų; 10 milijonų po 2 santimį (2 gr.) — 1,221 pūdų ir 15 milijonų po 5 santimį (5 gr.) — 2,747 pūdai 10 svarų; viso — 4,456 p. 26 sv.; pagaminti iš nikelio: 15 milijonų po 10 sant. (a 3 gr.) — 2,747 p. 10 svarų; ir 9 milijonai po 50 santimų (a 6,5 gramų) — 3,571 pūdų 17 svarų; viso 9,981 pūd. 27 sv. Tuo būdu visi metalo pinigai sversią 14,438 pūd. 13 sv. Kiekvienam Latvijs piliečiui išleista 36 metalo pinigai 5 latų sumai, 1/4 svaro.

E. Talinas. Sulig Estų statistikos biuro žiniomis, 1922 m. Estijos javų derlius tokis: žieminių rugių 8,868,677 pūdų, žieminių kviečių 544,565 pūdų, miežių 8,525,017 pūdų, įvairių rūšių javų 4,517,300 pūdų, avižų 9,584,525 pūdų.

E. Ryga. Latvių spaudos žinios, nuo 9 kilometrų nuo Rygos įsteigta ir sveikatos departamento laikoma ūkis, kuriame įvesta įvairių gydomųjų augalų auginimas. Artimiausiu laiku jie pakėsia įvežamus dabar iš užsienio vaistus.

E. Vilnius. Vilniaus pašto ir telegrafo direktijos žinios, jos žinioje esančios 199 pašto įstaigos. 1922 metais pašto įstaigų skaičius padidėjo 72, iš jų 29 okupuotoj Lietuvoj.

E. Varšuva. "Gazeta Warszawska" žiniomis, tautinė laudies sąjunga įteikė Lenkų seimui projektą įvesti aukštesiose mokyklose "numerus clausus."

Eh. Mariampolė. Naktį sausio 21 d. po ilgos ir sunkios ligos Marijampolėj mirė rabinas Abromas Beras Popelis, buvęs St. Seimona-rys, žydų tautos tarybos ir rabinų sąjungos prezidiumo narys, o taip pat Marijampolės rabinas.

Eh. Vilkauskis. Sausio 20 d. čia susiorganizavo Komitetas Klaipėdiečiams šelpiti. Jis rūpinas pravesti aukų rinkimą ne tik Vilkauskio mieste, bet ir kitose apskrities vietose. Komiteto būstinė — Vilkauskio miesto Valdyba.

Sekmadienį, sausio 21 turgavietės aikštėje įvyko didelis mitingas Klaipėdos Krašto klausimu. Priimta tam tikra rezoliucija. Susirinkusieji su dideliu gaudumu klausėsi kalbėtojų, kurie aiškino Klaipėdiečių ligšiol buvusią ir dabartinę padėtį, ir ragino šelpiti juos dabar, varge esančius. Pasakum ejo vieša Klaipėdiečiams šelpiti rinkliava, ir surinkta apsieiai pinigų.

E. Klaipėda. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto skyrių Seimas šilutėj, laikytas 120 žmonių, vienbalsiai priėmė deklaraciją kurinutaria dėtis su Didžiąja Lietuva, pasilaikant savotiškumą. Visi reikalingieji žygiai daryti pavedamų Vyriausiam Gelbėjimo Komitetui.

E. Klaipėda. Iš Diev. Lietuvos ir Amerikos lietvių pareina širdingi sveikinimai ir daug dovanų. Santarvininkų Klaipėd Kraštan siunčiamoji Komisija iš Paryžiaus atvyk savaitę. Ji susideda iš no anglo, vieno italo ir no prancūzo.

E. Danskas. Del taut. go Lenkų užsienio reik. ministerio Skrzynskio įstatymo Klaipėdos reik. Seimo užsienio reikalų komisija pareiškė jam pareigą, išskiriant endek.

[illegible]

